

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδου, πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός, και η Ειρήνη Κυριάκου, μηχανικός περιβάλλοντος που συμμετέχει στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife.

www.akti.org.cy
Για τις απόψεις / σχόλια / εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

Οι πόλεις της Κύπρου, της «εναλίας» γης!

Σήμερα, στο άρθρο αυτό γράφω κάποιες σκέψεις, ίσως λίγο άταχτα, για τις παραλιακές μας πόλεις. Η αφορμή για αυτές τις σκέψεις ήταν προχθεσινή μου επίσκεψη στη Λεμεσό και η συζήτηση που είχαμε με φίλους Λεμεσιανούς.

Περπάτησα για πολλοστή φορά τους τελευταίους μήνες στην παλιά πόλη της Λεμεσού. Είναι μαγικό αυτό που συμβαίνει με τις αναπλάσεις των γειτονιών. Γίνεται πολύ όμορφη η Λεμεσός με όλα αυτά τα έργα. Έργα στην παλιά πόλη, έργα στην επίχωση. Φαίνεται μια προσπάθεια να ανακτήσει η πόλη την "ανθρωπιά" της: οι δρόμοι του κέντρου γίνονται πιο φιλικόι στους πεζούς, τα όμορφα παλιά κτήρια φτιάχνονται, στην επίχωση μπαίνουν ξύλινες πλατφόρμες για να καλύψουν τους τεράστιους ογκολίθους της θωράκισης, που απέκοψαν ουσιαστικά την επίχωση από τη θάλασσα. Το βλέπει κανείς και στον κόσμο: ο κόσμος κινείται στους δρόμους, κάθεται στον ήλιο, χαίρεται την πόλη του. Θα μου πείτε, κάνει τη διαφορά το ΤΕΠΑΚ με τους φοιτητές του. Πιθανόν, αλλά γιατί δεν νιώθουμε και δεν βλέπουμε κάτι τέτοιο στη Λευκωσία που έχει τόσα πανεπιστήμια; Και μην μου πείτε την ιστορία ότι είναι μεγάλη πόλη η Λευκωσία. Κάτι άλλο της λείπει. Οι Λεμεσιανοί αγαπούν την πόλη τους και είναι περήφανοι για αυτή, με έναν ιδιαίτερο τρόπο. Συμμετέχουν οι Λεμεσιανοί στο γίγνεσθαι της πόλης, και αυτό φαίνεται και από την πλούσια πολιτιστική ζωή.

Της
Ξένιας
Ι. Λοϊζίδου*

σημα και τα τσιμεντένια μεγαθήρια που κόβουν την επαφή της πόλης ακόμα και με τον θαλασσινό αέρα. Αυτά δεν βελτιώνονται, αντίθετα, χτίζονται συνέχεια κι άλλα τέρατα. Αλλά ο δρόμος μπορεί να αλλάξει. Όσα δεν τρώθικα και να φυτευτούν, παραμένει μια τομή, μια βίαιη γραμμή που χω-

ριζει την πόλη από τη θάλασσα και είμαι σίγουρη ότι τα καυσαέρια των αυτοκινήτων δεν μπορεί να μην αφήνουν τα "ίχνη" τους στην τόσο κοντινή αμμουδιά. Θυμάμαι πριν αρκετά χρόνια αρκετούς συναδέλφους Λεμεσιανούς που είχαν αντιδράσει έντονα σε αυτή την "αναβάθμιση", αλλά ποιος

ακούει; Οποιοδήποτε, αυτή η ιδέα της παραλιακής λεωφόρου για τα αυτοκίνητα είναι ήδη ξεπερασμένη και η Λεμεσός με την τόλμη που τη χαρακτηρίζει ίσως τα καταφέρει. Και για να πάμε και στη γενέτειρα, η Πάφος έκανε ήδη την ηρωική πράξη: ο παραλιακός δρόμος, από τα μπάνια μέχρι την είσοδο των αρχαιολογικών χώρων, έχει πεζοδρομηθεί για τους καλοκαιρινούς μήνες. Πηγαίνοντας στην Κάτω Πάφο βλέπουμε πως όντως άλλαξε η παραλιακή όψη της πόλης (παρόλο που πολλά θα μπορούσαν να είχαν γίνει καλύτερα και πρέπει έστω και τώρα να βελτιωθούν).

Οι αποβάθρες
Όμως, από το νεοφτιαγμένο και αναπλασμένο παραλιακό μέτωπο της Πάφου λείπουν οι αποβάθρες, οι προσβάσεις μέσα στη θάλασσα. Αυτή η δυνατότητα να "εισχωρεί" ο πεζός στο υγρό στοιχείο, να μπορεί να δει την πόλη του όντας στη θάλασσα, χωρίς να χρειάζεται βάρκα. Αυτό είναι γενικά πρόβλημα των παραλιακών μας πόλεων: δεν συνδιαλέγονται με τη θάλασσά τους. Ξαν να πρόκειται για ξένο στοιχείο. Πολλά μπορούν να αλλάξουν αν ιεραρχηθούν οι προτεραιότητες και αν τολμήσουμε να υιοθετήσουμε σύγχρονα μέτρα, σύγχρονα έργα. Θα μπορούσε π.χ. το δυτικό μέτωπο της Πάφου να έχει μια πολύ σύγχρονη και εναλλακτική αξιοποίηση, π.χ. καταδυτικός τουρισμός, θαλάσσια αθλήματα - πρόκειται για ακτή με υπέροχα μεγάλα κύματα, ιδανική πιθανόν για σέρφινγκ και άλλα πολλά. Αν τηςβάλουμε κυματοθραύστες θα πνίξουμε κόσμο.

Χρειαζόμαστε και την κατάρτιση και το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, μαζί και πολύ μεράκι και φαντασία, αν θέλουμε να μπουουν οι παραλιακές μας πόλεις σε μια σύγχρονη εποχή πραγματικής ποιότητας και καλής αισθητικής.

*Πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός

Οι παραλιακοί δρόμοι

Αναρωτήθηκα αν και πότε θα υπάρξει κάποτε η πολιτική βούληση να απαλλαχθεί η παραλιακή Λεμεσός από αυτόν τον απίστευτο παραλιακό δρόμο υψηλών ταχυτήτων. Άσχημος ο δρόμος, πανά-

ΖΩ! Σε έναν τόπο όπου κάποιοι νοιάζονται για τα ζώα!

Βρέθηκαν τυχαία στο καταφύγιο γάτων στο Ακρωτήρι, Malcolm Cat Sancturay. Εκατοντάδες εγκαταλελειμμένες γατούλες βρήκαν εκεί σπίτι, τροφή και αγάπη. Στηρίζεται στην εθελοντική εργασία. Αξίζει να το υποστηρίξουμε. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του <http://www.malcolmcats.org/>. Μου άρεσε ιδιαίτερα ένα σχέδιο "υιοθεσίας" καλό για όσους δεν μπορούν να έχουν γάτα στο σπίτι: με 12 ευρώ το χρόνο γίνεσαι ανάδοχος μιας γατούλας που παραμένει στο καταφύγιο και μπορείς να την επισκέπτεσαι όποτε θέλεις. Παίρνεις και ένα πιστοποιητικό με το όνομα και τη φωτογραφία της γατούλας. Οι κόρες μου υιοθετήσαν την Πίπη και σκέφτηκαν ότι αυτό θα ήταν ένα ωραίο δώρο γενεθλίων για τους συμμαθητές τους: αντί για τους τόνους ρούχων και παιχνιδιών που παίρνει ένα παιδί στα γενεθλιά του, θα ήταν πολύ όμορφο να παίρνει για δώρο ένα πιστοποιητικό στο όνομά του, και να ξέρει ότι μπορεί να βοηθήσει στο να προστατευτούν αδέσποτα.

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ...

...στη Χοιροκοιτία

Την πρώτη παπαρούνα της άνοιξης την είδα προχτές ανάμεσα στα ερείπια της Χοιροκοιτίας! Είχα χρόνια να πάω και πραγματικά αυτήν την εποχή τα νεολιθικά αυτά κατάλοιπα είναι πανέμορφα, ανάμεσα στα πράσινα χωράφια, στα κίτρινα αγριολούλουδα και στις παπαρούνες με το εκτυφλωτικό τους κόκκινο. Μένει πάντα κανείς άφωνος με τη δομή αυτού του οικισμού, τη διάταξη των σπιτιών, των δρόμων. Και τόση πέτρα!! Πάντως αποφάσισα ότι θέλω να ξαναπάω σε όλους τους αρχαιολογικούς μας χώρους φέτος! Είναι πλούσιος ο τόπος μας σε ιστορία και είναι όμορφα τα μνημεία μας. Να μην τα χαίρονται μόνο οι Ξένοι. Να τα χαρούμε και εμείς και κυρίως τα παιδιά μας: σηκώστε τα από τις τηλεοράσεις και μάθετέ τους να αγαπάνε τον τόπο, την ιστορία μας και βεβαίως τη φύση!

ΕΛ